Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

P9_TA(2023)0059

Διαθεσιμότητα λιπασμάτων στην ΕΕ

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2023 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων (2022/2982(RSP))

(2023/C 283/12)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2022, με τίτλο «Διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων» (COM(2022)0590),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 24ης Μαρτίου 2022, σχετικά με την ανάγκη για επείγον ενωσιακό σχέδιο δράσης με σκοπό την κατοχύρωση επισιτιστικής ασφάλειας εντός και εκτός της ΕΕ μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία ([1]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 20ής Οκτωβρίου 2021, σχετικά με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων ([2]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 10ης Φεβρουαρίου 2021, σχετικά με το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία ([3]),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» ([4]),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 23ης Μαρτίου 2022, για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων τροφίμων (COM(2022)0133),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 2022, με τίτλο «Εξοικονόμηση αερίου για έναν ασφαλή χειμώνα» (COM(2022)0360),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2020, με τίτλο «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» (COM(2020)0381),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 ([5]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας ([6]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με τη διάθεση προϊόντων λίπανσης της ΕΕ στην αγορά και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 και (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 ([7]),

([1]) ΕΕ C 361 της 20.9.2022, σ. 2.
([2]) ΕΕ C 184 της 5.5.2022, σ. 2.
([3]) ΕΕ C 465 της 17.11.2021, σ. 11.
([4]) ΕΕ C 426 της 9.11.2022, σ. 1.
([5]) ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1.
([6]) ΕΕ L 261 I της 7.10.2022, σ. 1.
([7]) ΕΕ L 170 της 25.6.2019, σ. 1.

Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

— έχοντας υπόψη την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ([8]) (οδηγία για τη νιτρορύπανση),

— έχοντας υπόψη το υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, της 4ης Ιανουαρίου 2023, με τίτλο «Drivers of food security» (Παράγοντες επισιτιστικής ασφάλειας -SWD(2023)0004),

— έχοντας υπόψη τη δημοσίευση του Κοινού Κέντρου Ερευνών σχετικά με τεχνικές προτάσεις για την ασφαλή χρήση μεταποιημένης κοπριάς πάνω από το όριο που έχει καθοριστεί για τις ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες από την οδηγία για τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ) ([9]),

— έχοντας υπόψη την ερώτηση προς την Επιτροπή σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων (O-000001/2023 — B9-0010/2023),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 136 παράγραφος 5 και το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα λιπάσματα και η διαχείριση των θρεπτικών ουσιών είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση επαρκούς και ποιοτικής παραγωγής τροφίμων και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σημερινές ελλείψεις λιπασμάτων ενδέχεται να επηρεάσουν τις αυριανές καλλιέργειες·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγή και το κόστος των ανόργανων λιπασμάτων εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα του φυσικού αερίου, ενώ αντιπροσωπεύουν έως και το 2,1 % των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ([10])· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγή συστατικών λιπασμάτων, όπως το άζωτο και η αμμωνία, απαιτεί τεράστιες ποσότητες φυσικού αερίου· λαμβάνοντας υπόψη ότι το αέριο αντιπροσωπεύει περίπου 80 % του κόστους παραγωγής των λιπασμάτων·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα όρια του πλανήτη για τις βιογεωχημικές ροές του κύκλου του αζώτου (3,3 φορές) και του κύκλου του φωσφόρου (2 φορές) έχουν ξεπεραστεί στην ΕΕ ([11])·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως αποτέλεσμα της παράνομης εισβολής της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022, μια παγκόσμια κρίση ανόργανων λιπασμάτων και ενέργειας απειλεί την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και αυξάνει τις τιμές των τροφίμων, γεγονός που μπορεί δυνητικά να έχει βαθύ αντίκτυπο στους πλέον ευπαθείς πληθυσμούς ανά τον κόσμο, οι οποίοι εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτά και θρεπτικά τρόφιμα·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλο μέρος του φυσικού αερίου που χρησιμοποιείται για την παραγωγή λιπασμάτων στην ΕΕ προερχόταν ανέκαθεν από τη Ρωσική Ομοσπονδία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσική Ομοσπονδία είναι ο βασικός προμηθευτής λιπασμάτων και των κύριων συστατικών τους παγκοσμίως· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσία έχει καταχραστεί την κυριαρχία της στον εφοδιασμό με φυσικό αέριο και τα λιπάσματα ως πολιτικό όπλο· και λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνεχιζόμενο υψηλό επίπεδο χρήσης ανόργανων λιπασμάτων ενέχει τον κίνδυνο τροφοδότησης των ρωσικών πολεμικών προσπαθειών και στήριξης άλλων απολυταρχικών καθεστώτων·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πληθωρισμός έχει σημαντικό αντίκτυπο στον ευρωπαϊκό γεωργικό τομέα, ιδίως επειδή επιβαρύνει σοβαρά τον τρέχοντα προϋπολογισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ)·

([8]) ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1.

([9]) Huygens, D., Orveillon, G., Lugato, E., Tavazzi, S., Comero, S., Jones, A., Gawlik, B. and Saveyn, H., Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC) (Τεχνικές προτάσεις για την ασφαλή χρήση μεταποιημένης κοπριάς πάνω από το όριο που έχει καθοριστεί για τις ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες από την οδηγία για τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ)), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2020.

([10]) https://www.nature.com/articles/s41598-022-18773-w

([11]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_en, σ. 26.

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλος αριθμός ευρωπαίων παρασκευαστών ανόργανων λιπασμάτων έχουν μειώσει το μέγεθος των δραστηριοτήτων τους ή έχουν διακόψει εντελώς την παραγωγή τους, κυρίως λόγω της αύξησης του κόστους του φυσικού αερίου, αλλά και λόγω της φορολογίας και του ανταγωνισμού από χώρες με λιγότερη γραφειοκρατία, με αποτέλεσμα ελλείψεις, αυξήσεις των τιμών των λιπασμάτων και χαμηλότερες αποδόσεις λόγω της αδυναμίας των γεωργών να έχουν πρόσβαση στα λιπάσματα που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις παραγωγής τους και, τελικά, να επηρεάσουν τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα των τροφίμων·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεγαλύτεροι παρασκευαστές λιπασμάτων στον κόσμο καταγράφουν πρωτοφανή κέρδη ([12])·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γεωργοί βρίσκονται πλέον αντιμέτωποι με το ζήτημα του ύψους των κινδύνων που μπορούν να αντιμετωπίσουν κατά τις αποφάσεις τους για τη σπορά και την παραγωγή, ή ακόμη και με την απόφαση να διακόψουν πλήρως τη γεωργική τους δραστηριότητα, δεδομένου ότι οι τιμές των λιπασμάτων ήταν πολύ ασταθείς και αυξήθηκαν τα τελευταία δύο χρόνια σε επίπεδα που δεν είχαν παρατηρηθεί ποτέ στην Ευρώπη, επηρεάζοντας έτσι το επίπεδο του εισοδήματος των γεωργών ή ακόμη και τη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαθεσιμότητα πρώτων υλών για την παραγωγή λιπασμάτων δεν είναι εγγυημένη, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει ελλείψεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αύξηση του κόστους των γεωργικών εισροών αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα στις υψηλές τιμές των βασικών προϊόντων διατροφής κατά την τελευταία διετία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επί του παρόντος αναμενόμενες μελλοντικές τιμές των καλλιεργειών σιτηρών για τη συγκομιδή του 2023 ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν το τρέχον κόστος των εισροών με αποτέλεσμα οι αποδόσεις να είναι ενδεχομένως χαμηλότερες από το κόστος παραγωγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως σε εκείνα που βρίσκονται κοντά στον πόλεμο στην Ουκρανία, η τιμή πώλησης ήδη δεν καλύπτει το κόστος παραγωγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως αποτέλεσμα των επενδύσεων σε λιπάσματα ενώ οι τιμές παραμένουν υψηλές, οι γεωργοί αντιμετωπίζουν κίνδυνο λόγω της πιθανότητας σημαντικής πτώσης των τιμών των λιπασμάτων βραχυπρόθεσμα·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω των αυξημένων απαιτήσεων ρευστότητας και της αστάθειας της αγοράς λιπασμάτων, πολλοί μικρέμποροι δεν είναι σε θέση να διακινδυνεύσουν να εισέλθουν στην αγορά, γεγονός που μειώνει την ανταγωνιστικότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει μέτρα για την άμβλυνση αυτού του κινδύνου προκειμένου να καταστεί δυνατός ο μεγαλύτερος ανταγωνισμός·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών κατά τουλάχιστον 50 %, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι δεν θα υπάρξει υποβάθμιση της γονιμότητας του εδάφους· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 20ής Οκτωβρίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική, εξέφρασε την ικανοποίησή του για τον στόχο αυτό, επιμένοντας επίσης στην ανάγκη να διασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει υποβάθμιση της γονιμότητας του εδάφους· λαμβάνοντας υπόψη η επίτευξη αυτού του στόχου θα μειώσει τη χρήση λιπασμάτων κατά τουλάχιστον 20 % έως το 2030·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρέχουσα κρίση όσον αφορά τη διαθεσιμότητα ανόργανων λιπασμάτων υπογραμμίζει τον θεμελιώδη ρόλο που διαδραματίζει το ζωικό κεφάλαιο στην ισορροπία της ευρωπαϊκής γεωργίας στη διατήρηση της φυτικής παραγωγής μέσω της αντικατάστασης και της συμπλήρωσης των ανόργανων λιπασμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές πηγές οργανικών θρεπτικών ουσιών που επί του παρόντος δεν χρησιμοποιούνται στο έπακρο, όπως η κοπριά, το χώνευμα, η χώνευση και η ιλύς καθαρισμού λυμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επεξεργασία οργανικών θρεπτικών στοιχείων σε οργανικά προϊόντα λίπανσης μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και των στόχων της Ένωσης για το κλίμα·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον συνδυασμένο δείκτη ξηρασίας (CDI), συμπεριλαμβανομένων των πρώτων δέκα ημερών του Αυγούστου του 2022, το 47 % της Ευρώπης έχει βρεθεί σε κατάσταση προειδοποίησης για σοβαρή ξηρασία και το 17 % σε κατάσταση συναγερμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περιοχές που επλήγησαν από ξηρασία την άνοιξη του 2022 είναι αυτές με τις πλέον επιδεινούμενες συνθήκες ([13])·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή της ανάκτησης αζώτου από την κοπριά (RENURE) στο πλαίσιο των συστημάτων διαχείρισης κοπριάς καθιστά δυνατή τη μετάβαση προς μια περισσότερο κυκλική οικονομία και προς αυξημένη αποτελεσματικότητα της χρήσης πόρων στο σύστημα τροφίμων της ΕΕ·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινό Κέντρο Ερευνών της ίδιας της Επιτροπής έχει αναπτύξει κριτήρια για την ασφαλή χρήση μεταποιημένης κοπριάς πάνω από το όριο που έχει καθοριστεί για τις ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες από την οδηγία για τη νιτρορύπανση·

([12]) https://grain.org/system/articles/pdfs/000/006/903/original/The%20Fertiliser%20Trap%20English%20-%20Embargoed%208th%20November%202022.pdf?1667838216

([13]) https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf

Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

1. επισημαίνει την αύξηση κατά 149 % που καταγράφηκε στις τιμές των αζωτούχων λιπασμάτων τον Σεπτέμβριο του 2022 και εκφράζει ικανοποίηση για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα λιπάσματα και για τη φιλοδοξία της όσον αφορά τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων, με λογικές τιμές, για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα της ΕΕ·

2. υπογραμμίζει ότι η διαθεσιμότητα όλων των τύπων λιπασμάτων και της παραγωγής λιπασμάτων είναι απαραίτητη για τον εφοδιασμό των πολιτών της ΕΕ με τρόφιμα και για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια, καθώς και για τη διασφάλιση της γονιμότητας του εδάφους και την αποφυγή της εξάντλησης του εδάφους· σημειώνει ότι η παραγωγή λιπασμάτων είναι επίσης απαραίτητη για την παραγωγή AdBlue για τον τομέα των μεταφορών και CO_2 για τη βιομηχανία τροφίμων· εκφράζει την ανησυχία του για την άνευ προηγουμένου αύξηση των τιμών των αζωτούχων λιπασμάτων, στην οποία συνέβαλαν επίσης οι υψηλές τιμές φυσικού αερίου και η διατάραξη της πρόσβασης στον εφοδιασμό με φυσικό αέριο, και τονίζει ότι αυτό μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στο κόστος της γεωργικής παραγωγής και στην ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα της ΕΕ·

3. τονίζει ότι η περιορισμένη διαθεσιμότητα λιπασμάτων το 2022 έχει οδηγήσει σε εξάντληση των αποθεμάτων υπολειπόμενων λιπασμάτων στο έδαφος, γεγονός το οποίο μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή παραγωγή τροφίμων το 2023·

4. θεωρεί ότι τα μέτρα που καθορίζονται από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της αποτελούν μια καλή αρχή, ιδίως με την άμεση ανταπόκριση σε αυτή την κρίση λιπασμάτων, αλλά εξακολουθούν να απέχουν πολύ από το να επαρκούν για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων στις αγορές λιπασμάτων και τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης στρατηγικής αυτονομίας όσον αφορά τα λιπάσματα· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει μια μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για τα λιπάσματα και να παρουσιάσει μια μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για τις θρεπτικές ουσίες του εδάφους έως τον Ιούνιο του 2023· ζητά την άμεση ανάληψη ολιστικής δράσης για την αποφυγή νέων εξαρτήσεων από τις εισαγωγές λιπασμάτων ή ενέργειας και ενεργειακών πρώτων υλών, και για τη διασφάλιση της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας με την προώθηση της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων η οποία σέβεται το περιβάλλον και είναι προσαρμοσμένη στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, λαμβανομένου ταυτόχρονα υπόψη του περιφερειακού, ευρωπαϊκού και παγκόσμιου οικονομικού και κοινωνικού πλαισίου·

5. υπογραμμίζει ότι απαιτούνται μακροπρόθεσμες λύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως για να αποφευχθεί κάθε οικονομική στρέβλωση μεταξύ των αγροτικών τομέων των κρατών μελών·

6. υπενθυμίζει ότι ακόμη και η βραχυπρόθεσμη μη διαθεσιμότητα ή έλλειψη οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την έγκαιρη πραγματοποίηση καλλιεργητικών εργασιών, με αρνητικές επιπτώσεις στο εισόδημα των γεωργών· υπενθυμίζει επίσης ότι αυτό μπορεί να συμβάλει στην επισιτιστική ανασφάλεια·

7. τονίζει τις επιπτώσεις της αύξησης του κόστους εισροών στη γεωργία της ΕΕ και επισημαίνει ότι οι γεωργοί σε άλλες περιοχές, όπως η Ρωσία και η Νότια Αμερική, έχουν πρόσβαση σε λιπάσματα με σημαντικά χαμηλότερο κόστος, με αποτέλεσμα να υπονομεύεται η ανταγωνιστικότητα των γεωργών της ΕΕ·

Βραχυπρόθεσμη δράση

8. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να εξετάσουν το ενδεχόμενο χρήσης του γεωργικού αποθεματικού για το οικονομικό έτος 2023 για την παροχή άμεσης βοήθειας στους γεωργούς ενόψει της εκθετικής αύξησης του κόστους των λιπασμάτων και της επακόλουθης αύξησης του κόστους παραγωγής·

9. τονίζει, ωστόσο, ότι η χρήση του αποθεματικού κρίσεων δεν αποτελεί επαρκή οικονομική απάντηση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και ότι απαιτείται μια πιο ισχυρή απάντηση για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κρίσης· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη στήριξη των γεωργών έως ότου να σταθεροποιηθεί η αγορά και να διατεθούν εναλλακτικές λύσεις αντί των ανόργανων λιπασμάτων· σημειώνει ότι οι διαδοχικές μειώσεις του προϋπολογισμού της ΚΓΠ, παράλληλα με τις πληθωριστικές πιέσεις, έχουν μειώσει περαιτέρω τη βιωσιμότητα των γεωργών της ΕΕ·

10. καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα, στο πλαίσιο αυτό, στη διαρκή και αδιάλειπτη πρόσβαση στο φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια σε προσιτές τιμές για τα λιπάσματα και τη σχετική παραγωγή AdBlue και CO_2 στα εθνικά τους σχέδια έκτακτης ανάγκης, με σκοπό τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης επισιτιστικής ασφάλειας, ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια αγορά και ενός λειτουργικού τομέα μεταφορών·

11. εκφράζει τον φόβο ότι η στήριξη των γεωργών και των παραγωγών λιπασμάτων μέσω του προσωρινού πλαισίου κρίσης για τις κρατικές ενισχύσεις μπορεί να ενέχει κίνδυνο επανεθνικοποίησης, κατακερματισμού και ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων αγορών και μεταξύ μεμονωμένων γεωργών· τονίζει ότι πρέπει να προωθηθούν κοινά μέτρα και υπογραμμίζει την ανάγκη για ίσους όρους ανταγωνισμού και δίκαιη κατανομή του εφοδιασμού σε ολόκληρη την Ένωση·

12. υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η ενδιάμεση επανεξέταση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου θα μπορούσε να καταστήσει δυνατή την ενίσχυση του προϋπολογισμού της ΚΓΠ και να λάβει υπόψη τον σοβαρό αντίκτυπο που είχε ο πληθωρισμός στο κόστος των εισροών και στα γεωργικά εισοδήματα· ενθαρρύνει την ΕΕ να αναζητήσει εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης εκτός της ΚΓΠ, να θεσπίσει σχετικά μέτρα για τη διασφάλιση της οικονομικής προσιτότητας και της διαθεσιμότητας των λιπασμάτων στην ΕΕ και να αμβλύνει τις οικονομικές επιπτώσεις αυτής της έλλειψης λιπασμάτων·

13. υπενθυμίζει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αναπτύξουν, στο πλαίσιο των στρατηγικών τους σχεδίων για την ΚΓΠ, ειδικά οικολογικά προγράμματα για την προώθηση της βιολογικής λίπανσης ή τη μεγαλύτερη ανάπτυξη βέλτιστων επιπέδων pH του εδάφους, τα οποία θα απαιτούσαν μικρότερη χρήση λιπασμάτων και θα είχαν ως αποτέλεσμα τη μέγιστη χρήση περιορισμένων προμηθειών, ή τομεακές παρεμβάσεις στο κεφάλαιο «άλλοι τομείς», οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μέτρα για την τόνωση της ανάπτυξης εναλλακτικών λύσεων αντί της ανόργανης λίπανσης, τη στήριξη κοινών και συνεργατικών προσεγγίσεων σε σενάρια έλλειψης και την εφαρμογή καινοτομίας και τεχνολογίας για τη μείωση της χρήσης λιπασμάτων·

14. αναγνωρίζει και στηρίζει διακριτά τον ρόλο που διαδραματίζουν οι αγροδιατροφικοί συνεταιρισμοί, μέσω των υλικοτεχνικών, οργανωτικών και χρηματοοικονομικών ικανοτήτων τους, για την προώθηση τοπικών έργων παρασκευής τόσο ζωικών λιπασμάτων όσο και εναλλακτικών λιπασμάτων που δεν βασίζονται σε ανόργανα καύσιμα·

15. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τα κράτη μέλη στην εξεύρεση λύσεων για την αποτελεσματική χρήση των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ που θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της κατάστασης των λιπασμάτων· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναθεωρήσουν, όπου είναι αναγκαίο, τα εθνικά στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ, προκειμένου να καλύψουν τα κενά και να βελτιστοποιήσουν και να μειώσουν τη χρήση λιπασμάτων και τις απώλειες θρεπτικών ουσιών, να παράσχουν κίνητρα για την αντικατάσταση και τη συμπλήρωση των ανόργανων λιπασμάτων από θρεπτικά συστατικά από οργανικές πηγές και να επιταχύνουν κατάλληλα μέτρα λίπανσης, προκειμένου να διασφαλιστούν η γονιμότητα του εδάφους και οι βέλτιστες αποδόσεις, αποτρέποντας παράλληλα τη διαρροή άνθρακα σε περιφέρειες με χαμηλότερα πρότυπα παραγωγής· τονίζει ότι οι εν λόγω αναθεωρήσεις θα πρέπει να πραγματοποιηθούν εγκαίρως, υπό την προϋπόθεση ότι η ποσότητα και η ποιότητα της παραγωγής δεν θα μειωθούν, και δεν θα πρέπει να υπολογίζονται ως τροποποίηση των εθνικών στρατηγικών σχεδίων τους για την ΚΓΠ, η οποία επιτρέπεται μόνο μία φορά ετησίως· επισημαίνει τα σαφή οφέλη που μπορεί να προσφέρει, στο πλαίσιο αυτό, η αμειψισπορά με χρήση ψυχανθών ως μέτρο λίπανσης, δεδομένης της ικανότητάς της για δέσμευση αζώτου και, κατά συνέπεια, μειωμένη ανάγκη για εισροές λιπασμάτων· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη παρέχουν στους γεωργούς τους τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν εμβόλιμες καλλιέργειες στο πλαίσιο των καλών γεωργικών και περιβαλλοντικών συνθηκών στην ΚΓΠ·

16. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1009 που εκδόθηκε πρόσφατα με αναθεωρημένους κανόνες σχετικά με τη διάθεση προϊόντων λίπανσης της ΕΕ στην αγορά και καθιστά δυνατό το άνοιγμα της ενιαίας αγοράς της ΕΕ σε οργανικά και βασιζόμενα σε βιολογικά απόβλητα λιπάσματα με τη χορήγηση πρόσβασης στη σήμανση CE·

17. καλεί την Επιτροπή να επικαιροποιήσει τον ορισμό της ζωικής κοπριάς στη νομοθεσία της Ένωσης, κάνοντας σαφή διάκριση μεταξύ επεξεργασμένης και μη μεταποιημένης κοπριάς, προκειμένου να ρυθμιστούν κατάλληλα λόγω των διαφορετικών συνθέσεων και κινδύνων όσον αφορά τη ρύπανση·

18. καλεί την Επιτροπή να συλλέξει επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τις επιπτώσεις της κοπριάς που έχει υποστεί ζύμωση και άλλων μεταποιημένων οργανικών θρεπτικών ουσιών όσον αφορά τα κλιματικά οφέλη και τον κίνδυνο ρύπανσης των υδάτων· καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει τα περιβαλλοντικά οφέλη της χρήσης κοπριάς που έχει υποστεί ζύμωση και άλλων μεταποιημένων οργανικών θρεπτικών ουσιών, εάν αποδειχθούν επιστημονικά, προωθώντας τη χρήση τους και, ενδεχομένως, προσαρμόζοντας τη νομοθεσία·

19. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η ανακοίνωση δεν εξυπηρετεί τη διευκόλυνση της χρήσης οργανικών εναλλακτικών λύσεων αντί των χημικών λιπασμάτων, όπως η RENURE, το χώνευμα από βιολογικά απόβλητα που προκύπτουν από την αναερόβια χώνευση ζωικών λυμάτων, καθώς και κάθε άλλο αποτελεσματικό και επαληθευμένο μέσο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο στη γεωργία όσο και στον κτηνοτροφικό τομέα, και ζητεί την τροποποίηση του παραρτήματος III της οδηγίας για τη νιτρορύπανση για τον σκοπό αυτό, με παράλληλη διατήρηση των αρχών της αποτελεσματικότητας και της ασφάλειας· ζητά στο μεταξύ, υπό το πρίσμα της τρέχουσας κρίσης, μια προσωρινή παρέκκλιση, καθώς τα προϊόντα και τα χωνεύματα RENURE έχουν τη δυνατότητα να αντικαταστήσουν τα χημικά λιπάσματα χωρίς να προκαλούν πρόσθετες εκπομπές, απώλειες αζώτου ή παραγωγή κοπριάς· καλεί την Επιτροπή να προτείνει, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, και το αργότερο στο επικείμενο σχέδιο δράσης της για την ολοκληρωμένη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών (INMAP), νομοθετικά μέτρα για την εφαρμογή της νόμιμης και ασφαλούς εφαρμογής των κριτηρίων, όπως αναπτύχθηκαν από το Κοινό Κέντρο Ερευνών, ώστε να καταστεί δυνατή η ασφαλής χρήση της RENURE πάνω από τα όρια που καθορίζονται για τις ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση ζώνες από την οδηγία για τη νιτρορύπανση·

Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

20. σημειώνει ότι η χρήση της κόπρου εντόμων ως λιπάσματος μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην κάλυψη των αναγκών του εδάφους σε θρεπτικές ουσίες· καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο αυτό, να παράσχει κίνητρα για τη χρήση της κόπρου εντόμων με την κατάργηση των περιττών νομοθετικών και διοικητικών επιβαρύνσεων το συντομότερο δυνατόν·

21. τονίζει ότι τυχόν καθυστέρηση στην αναγνώριση της επαναχρησιμοποίησης των θρεπτικών ουσιών της μεταποιημένης κοπριάς υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που ισχύουν για τα χημικά λιπάσματα, θα παρατείνει τους άνισους όρους ανταγωνισμού μεταξύ προϊόντων λίπανσης με ισοδύναμα χαρακτηριστικά·

22. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να επεκτείνουν την προσωρινή αναστολή των εισαγωγικών δασμών σε όλα τα ορυκτά λιπάσματα, εκτός από εκείνα ρωσικής ή λευκορωσικής καταγωγής, προκειμένου να αυξηθεί η διαθεσιμότητα λιπασμάτων για τους γεωργούς και με συνακόλουθη σταθεροποιητική επίδραση στις τιμές, και να καταστήσουν την ευρωπαϊκή αγορά πιο δυναμική μέσω της βελτίωσης της εφοδιαστικής και της μείωσης του διοικητικού φόρτου· υπογραμμίζει ότι η ΕΕ δεν θα πρέπει να αντικαταστήσει τη μία εξάρτηση με την άλλη, αυτή τη φορά με εισαγόμενα λιπάσματα, ούτε να θέσει σε κίνδυνο τη μετάβαση προς μια ευρωπαϊκή βιομηχανία λιπασμάτων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, η οποία θα οδηγούσε σε σημαντική αύξηση των εκπομπών CO_2 παγκοσμίως, εμποδίζοντας τους στόχους του Παρισιού για το κλίμα·

23. ζητά τη δημιουργία μηχανισμού στήριξης για τους εμπόρους, ώστε να διαχειριστούν τον κίνδυνο της χονδρικής αγοράς λιπασμάτων· επισημαίνει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι έμποροι μπορούν να εισέλθουν στην αγορά με μειωμένο κίνδυνο μέσω ενός συστήματος προθεσμιακών αγορών που τους προστατεύει από μη βιώσιμα επίπεδα χρέους·

24. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν υπέβαλε εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με τις συνέπειες της μείωσης των απωλειών θρεπτικών ουσιών κατά τουλάχιστον 50 % έως το 2030 και ζητά να ληφθούν άμεσα μέτρα για την αντιμετώπισή του·

25. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τη δυνατότητα κατάρτισης κανόνων για τη θέσπιση μηχανισμού από κοινού αγοράς λιπασμάτων σε επίπεδο ΕΕ·

26. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να βελτιώσουν τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς λιπασμάτων, μειώνοντας τις εμπλοκές της εφοδιαστικής, και να διασφαλίσουν την ισορροπία, ιδίως όσον αφορά τις εισαγωγές, μειώνοντας τη διοικητική επιβάρυνση στις εισαγωγές και στο εμπόριο λιπασμάτων και διευκολύνοντας τους διανομείς και τους γεωργούς στις αγορές εκτός εποχής και στην αποθήκευση·

27. αναγνωρίζει τις αυξημένες ανάγκες ρευστότητας των εμπόρων και την αναγκαιότητα να διατεθεί χρηματοδότηση μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη διευκόλυνση του δανεισμού και της προθεσμιακής αγοράς λιπασμάτων·

28. καλεί την Επιτροπή να οικοδομήσει στρατηγικές συμμαχίες με αξιόπιστους εταίρους, ώστε να διευκολυνθεί μεσοπρόθεσμα η προμήθεια λιπασμάτων·

29. τονίζει ότι η χειραγώγηση της αγοράς επηρεάζει τον εφοδιασμό με λιπάσματα και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τη μελλοντική μείωση των σιτηρών και των ζωοτροφών, οδηγώντας έτσι σε περαιτέρω πληθωρισμό των τιμών των τροφίμων για τους καταναλωτές·

Μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη δράση

30. λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι πρώτες ύλες για τα ορυκτά λιπάσματα, το φυσικό αέριο, τον φώσφορο και το κάλιο προέρχονται σε μεγάλο βαθμό εκτός της ΕΕ, συχνά από αυταρχικά καθεστώτα, και η αυτάρκεια όσον αφορά τα ορυκτά λιπάσματα δεν είναι ρεαλιστική βραχυπρόθεσμα ή ακόμη και μεσοπρόθεσμα· ζητά, συνεπώς, να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων και των νέων επιχειρηματικών μοντέλων, που μειώνουν ή εξαλείφουν τις δυνητικά επιβλαβείς εξαρτήσεις από τις εισαγωγές και, ειδικότερα, αποφεύγουν τη δημιουργία νέων τέτοιων εξαρτήσεων, αυξάνουν τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ όσον αφορά τα λιπάσματα, ιδίως με την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και την εισαγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή πράσινων λιπασμάτων, παρέχοντας καλύτερη πρόσβαση σε οργανικά λιπάσματα και θρεπτικά συστατικά από ροές ανακυκλωμένων αποβλήτων, και αυξάνοντας την κυκλικότητα της γεωργίας, ενισχύοντας έτσι την ανθεκτικότητα του γεωργικού τομέα της ΕΕ·

31. δηλώνει ότι ο νέος μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα (CBAM) της ΕΕ έχει τον σημαντικό στόχο της πρόληψης της διαρροής άνθρακα, ο οποίος θα πρέπει να συνδυαστεί με άλλους στόχους της ΕΕ, όπως η διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας·

32. καλεί σε ανάληψη άμεσης δράσης, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης κατάλληλων ρυθμίσεων και χρηματοδότησης, για να διευκολυνθεί η υπάρχουσα ενωσιακή βιομηχανία λιπασμάτων στην αποτελεσματική και επείγουσα απαλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, με στόχο να εξαλειφθεί η εξάρτηση από το φυσικό αέριο, ενώ παράλληλα οι γεωργοί της ΕΕ θα εφοδιάζονται με ανανεώσιμα, χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών λιπάσματα από μη ορυκτές πηγές·

33. σημειώνει ότι το ρωσικό αέριο, το οποίο χρησιμοποιείται στην παραγωγή λιπασμάτων, συνεισφέρει στη χρηματοδότηση του πολέμου στην Ουκρανία. ζητά στο πλαίσιο αυτό να διατεθούν το συντομότερο δυνατόν επαρκείς πόροι για να τερματιστεί η εξάρτηση από το εν λόγω αέριο·

34. τονίζει την ανάγκη να επιταχυνθεί η διαδικασία απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές και να αυξηθεί η βιωσιμότητα και η ανθεκτικότητα της βιομηχανίας αζωτούχων λιπασμάτων με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χωρίς ορυκτά καύσιμα και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ανακυκλωμένων θρεπτικών ουσιών για την παραγωγή λιπασμάτων, ιδίως αζώτου από τη λιπασματοποίηση κοπριάς, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από το φυσικό αέριο· στο πλαίσιο αυτό, καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νέες προτάσεις για την προώθηση της ανάπτυξης μονάδων παραγωγής βιοαερίου, μικρής και μεσαίας κλίμακας, που θα παράγουν λιπάσματα και ενέργεια, σε ολόκληρη την Ευρώπη και με στρατηγική περιφερειακή εστίαση, προκειμένου να στηριχθούν οι γεωργοί στη δημιουργία βιώσιμης ενωσιακής αξιακής αλυσίδας, με την οποία θα μειωθεί η εξάρτηση της ΕΕ από τρίτες χώρες. σημειώνει ότι η αύξηση του αριθμού των μονάδων αναερόβιας χώνευσης στη γεωργία, κύριος στρατηγικός σκοπός των οποίων είναι η παραγωγή βιομεθανίου και ζύμωσης, δεν θα πρέπει να πραγματοποιηθεί αποκλειστικά εις βάρος της χρηματοδότησης της ΚΓΠ·

35. καλεί την Επιτροπή να προτείνει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα πολιτικής για να καταστεί δυνατή η χρήση προϊόντων RENURE, ταξινομώντας τα ως υποκατάστατα των χημικών λιπασμάτων βάσει επιστημονικών κριτηρίων, ως ευκαιρία για να μειώσουν οι γεωργοί την εξάρτησή τους από τα χημικά λιπάσματα και να αυξήσουν την κυκλικότητα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις μέσω της αξιοποίησης καταλοίπων όπως η κοπριά·

36. σημειώνει τη δυνατότητα της Ευρώπης να παράγει ηλεκτρική ενέργεια από τον απόγειο άνεμο για την παραγωγή υδρογόνου και αμμωνίας· καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει αν είναι εφικτό ένα ολοκληρωμένο μοντέλο για την παραγωγή αμμωνίας τόσο ως βιώσιμου καύσιμου για τις θαλάσσιες μεταφορές όσο και ως βιώσιμης πηγής λίπανσης·

37. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει εκτίμηση επιπτώσεων, στην οποία θα αναλύεται διεξοδικά η προσφορά θρεπτικών ουσιών στη γεωργία της ΕΕ από ανόργανα, οργανοανόργανα και οργανικά λιπάσματα, με έμφαση στη διασφάλιση του μακροπρόθεσμου στόχου της αυτάρκειας στην παροχή θρεπτικών ουσιών·

38. τονίζει την ανάγκη να αναπτυχθούν μελλοντοστραφείς τερματικοί σταθμοί υγροποιημένου φυσικού αερίου για τη διευκόλυνση του χειρισμού τόσο του υδρογόνου όσο και της αμμωνίας·

39. τονίζει την ανάγκη να βελτιωθεί η αποδοτικότητα της λίπανσης και της χρήσης των θρεπτικών ουσιών από τους γεωργούς μέσω της παροχής κινήτρων για τη βιωσιμότητα και τη βελτιστοποίηση, ιδίως μέσω της πρόσβασης σε εξατομικευμένες τεχνικές συμβουλές, της ψηφιοποίησης, της καινοτομίας, της γεωργίας ακριβείας και εργαλείων διαχείρισης θρεπτικών ουσιών που επιτρέπουν ενισχυμένες γεωργικές πρακτικές, καθώς και μέσω της ιεράρχησης και της στήριξης αγροοικολογικών πρακτικών· επιμένει ότι απαιτείται χρηματοδοτική προσπάθεια για την επίτευξη αυτού του στόχου·

40. αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την αντικατάσταση των τεχνητών λιπασμάτων μέσω εξελιγμένων, σύγχρονων, αγροοικολογικών μεθόδων οι οποίες χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ρουτίνα των καινοτόμων γεωργικών εκμεταλλεύσεων· ζητά τη διάδοση των εν λόγω πρακτικών μέσω συμβουλευτικών υπηρεσιών, ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ γεωργών και σχολών·

41. ζητά να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην κυκλική οικονομία και την αγροοικολογία και, ως εκ τούτου, να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην έρευνα, στο πλαίσιο των ερευνητικών προγραμμάτων της ΕΕ, στην ανάπτυξη καινοτομιών, μεταξύ άλλων με την επιτάχυνση της χρήσης της RENURE και με τη στήριξη της εκ νέου ανακάλυψης, διάδοσης και ανταλλαγής, ιδίως μέσω γεωργικών σχολών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, αγροοικολογικών γνώσεων, μεθόδων και καινοτομιών, προκειμένου να αναπτυχθούν νέα λιπάσματα ή άλλες εναλλακτικές λύσεις και να προωθηθεί η γεωργία ακριβείας·

42. καλεί την Επιτροπή να συλλέξει από τα κράτη μέλη, καθώς και να ανταλλάξει με αυτά, πληροφορίες και εμπειρίες σχετικά με πρακτικές όπως η βελτιστοποίηση της χρήσης των λιπασμάτων, η ανακύκλωση των θρεπτικών ουσιών και η χρήση εναλλακτικών θρεπτικών ουσιών λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τα εμπόδια που εμφανίζονται κατά την κλιμάκωση της χρήσης τους και να περιγράψει λεπτομερώς τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να ξεπεραστούν οι δυσκολίες αυτές· ενθαρρύνει την εφαρμογή και την αναβάθμιση του εργαλείου για τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (FaST) σε επίπεδο κρατών μελών για να παρέχονται στους γεωργούς της ΕΕ εξατομικευμένες και ορθές συμβουλές σχετικά με τη διαχείριση θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών σε λίπασμα· υποστηρίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων στήριξης της λήψης αποφάσεων, ιδίως σε συλλογικά και συνεργατικά περιβάλλοντα, προκειμένου να ξεπεραστούν οι περιορισμοί του μικρού μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·

Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου 2023

43. σημειώνει τη σημαντική ευκαιρία να μειωθεί η συλλογική εξάρτηση της Ένωσης από τα χημικά λιπάσματα μέσω της αποτελεσματικότερης χρήσης της οργανικής κοπριάς που παράγεται από την κτηνοτροφία, των καλλιεργειών που δεσμεύουν το άζωτο, όπως το τριφύλλι, και των τεχνικών διαχείρισης θρεπτικών ουσιών· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει χρηματοδοτικά την εφαρμογή και την ανάπτυξη των μέτρων αυτών·

44. αναγνωρίζει ότι η οργανική κοπριά που παράγεται από την κτηνοτροφία είναι κρίσιμη συνιστώσα για τη μετάβαση σε πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων και διαδραματίζει βασικό ρόλο σε πολλά συστήματα βιολογικής γεωργίας·

45. καλεί την Επιτροπή να διαφοροποιήσει τις πηγές λιπασμάτων και να εντοπίσει νέες, και να επεκτείνει με βιώσιμο τρόπο τα υφιστάμενα αποθέματα ανόργανων λιπασμάτων στην ΕΕ, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τις ξένες αγορές και να τονωθεί η μεγαλύτερη αυτάρκεια· επισημαίνει ότι η ΕΕ πρέπει να αναπτύξει μακροπρόθεσμο εφοδιασμό με οργανικά λιπάσματα και αγροοικολογικές τεχνικές για τη μείωση της εξάρτησης από τα αζωτούχα λιπάσματα·

46. ζητά την ταχεία έκδοση νομοθεσίας σχετικά με νέες τεχνικές βελτίωσης των φυτών, συμπεριλαμβανομένων ιδίως νέων γονιδιωματικών τεχνικών, οι οποίες θα αυξήσουν την απόδοση των καλλιεργειών, χωρίς να αυξηθεί η ανάγκη λιπασμάτων· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν την έρευνα και την ανάπτυξη νέων τεχνικών βελτίωσης των φυτών, συμπεριλαμβανομένων νέων γονιδιωματικών τεχνικών·

47. καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει όλες τις ικανότητες παραγωγής λιπασμάτων της ΕΕ που δεν χρησιμοποιούνται και να προσδιορίσει πού μπορεί να είναι δυνατή περαιτέρω ικανότητα παραγωγής·

48. στηρίζει την παρασκευή πράσινων λιπασμάτων με τη χρήση τοπικών πόρων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως της πράσινης αμμωνίας·

49. τάσσεται υπέρ της χρήσης ψυχανθών χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο ο στόχος της επισιτιστικής ασφάλειας, για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους, και ζητά να ενταθεί η καλλιέργεια ψυχανθών σε επίπεδο ΕΕ προκειμένου να ενισχυθούν η βιοποικιλότητα και η δέσμευση αζώτου· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει σε εύθετο χρόνο ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πρωτεΐνες, με ιδιαίτερη έμφαση στα ψυχανθή, για τη βελτίωση των γεωργικών πρακτικών·

50. τονίζει την ανάγκη στήριξης των δοκιμών εδάφους και ιχνοστοιχείων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης· τονίζει ότι οι γνώσεις αυτές επιτρέπουν στους γεωργούς να σχεδιάζουν αποδοτικότερες δράσεις λίπανσης, καλλιέργειας και διαχείρισης του εδάφους, καθώς και να παρέχουν τη βάση για ένα βιώσιμο πρόγραμμα αμειψισποράς· καλεί την Επιτροπή να δρομολογήσει μια πρωτοβουλία για «δωρεάν δοκιμή του εδάφους σας», όπως ανακοινώθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για το έδαφος με ορίζοντα το 2030, καθώς και για τεχνική και οικονομική στήριξη με τη μορφή οικολογικού προγράμματος ή μέτρου του δεύτερου πυλώνα·

51. επισημαίνει τη σημασία της αμειψισποράς για τη γονιμότητα του εδάφους·

52. τονίζει την ανάγκη να παρασχεθεί περαιτέρω χρηματοδοτική στήριξη στους γεωργούς για την αξιοποίηση της χρήσης ασβέστου, τριφυλλιού και πολλών ειδών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η συλλογική μας εξάρτηση από τα λιπάσματα και να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»·

53. ενθαρρύνει την αυξημένη χρήση βιοδιεγερτών για τη βελτιστοποίηση της λίπανσης μέσω της βελτίωσης της απορρόφησης και της αποδοτικότητας των θρεπτικών ουσιών, για την ενίσχυση της ανοχής των φυτικών καλλιεργειών στην αβιοτική καταπόνηση που προκαλείται από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η ξηρασία και οι ακραίες θερμοκρασίες, και για τη βελτίωση των επιδόσεών τους· καλεί εν προκειμένω την Επιτροπή να επενδύσει στην εμπειρογνωσία και στον αριθμό των ειδικών που έχει στη διάθεσή της η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων με σκοπό να βελτιωθεί η ταχύτητα με την οποία αξιολογούνται και εγκρίνονται οι βιοδιεγέρτες·

54. αναγνωρίζει ότι η βιολογική γεωργία είναι λιγότερο εκτεθειμένη σε αυξήσεις τιμών, ωστόσο, εν αναμονή της μετάβασης στη χρήση βιώσιμων τύπων λιπασμάτων, η βιομηχανία λίπανσης στην ΕΕ πρέπει να διαθέτει πρόσβαση στις αναγκαίες εισαγωγές, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου, για την παραγωγή λιπασμάτων εντός της ίδιας της ΕΕ και για να διασφαλιστεί ότι δεν τίθενται σε κίνδυνο οι προοπτικές συγκομιδής της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να επιταχύνει τα μέτρα που ορίζονται στην ανακοίνωσή της για την αντιμετώπιση των κινδύνων και των τρωτοτήτων που εντοπίζονται μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Κρίσεων Επισιτιστικής Ασφάλειας·

55. ενθαρρύνει, επιπλέον, τη χρήση του κομπόστ και άλλων βελτιωτικών του εδάφους για τη βελτίωση της υγείας και της λίπανσης του εδάφους, με παράλληλη συμβολή στην καταπολέμηση της ξηρασίας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιοτήτων αποθήκευσης νερού που διαθέτουν αυτά τα προϊόντα·

56. σημειώνει ότι το υποξείδιο του αζώτου αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος των γεωργικών εκπομπών και, ως εκ τούτου, ζητεί να χρησιμοποιούνται και να τεθούν σε προτεραιότητα τα λιπάσματα που δεν προκαλούν εκπομπές υποξειδίου του αζώτου·

57. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το INMAP· τάσσεται υπέρ της αναγνώρισης της σημασίας της ισορροπημένης διατροφής των καλλιεργειών για υγιή εδάφη και παραγωγή τροφίμων και της αμερόληπτης αναζήτησης εναλλακτικών πλευρικών ροών πλούσιων σε θρεπτικά συστατικά και πηγών ενέργειας, με την προώθηση της χρήσης όλων των ασφαλών βιολογικών αποβλήτων και ζωικών υποπροϊόντων· τονίζει ότι το INMAP θα πρέπει να επικεντρωθεί στη βελτίωση της αποδοτικότητας της χρήσης των θρεπτικών ουσιών, να ενθαρρύνει την ανάπτυξη πράσινων λιπασμάτων και να βελτιστοποιήσει τη χρήση ορυκτών και οργανικών λιπασμάτων μέσω της γεωργίας ακριβείας, του σχεδιασμού διαχείρισης θρεπτικών ουσιών και της βελτιωμένης αποθήκευσης και μεταφοράς, χωρίς να επιβάλλει περιττές πρόσθετες επιβαρύνσεις στους γεωργούς, τηρώντας πλήρως τα κανονιστικά όρια και λαμβάνοντας προφυλάξεις κατά της μικροβιακής αντοχής·

58. σημειώνει ότι τα ανθρώπινα απόβλητα αντιπροσωπεύουν σήμερα έναν από τους σημαντικότερους ανοιχτούς βρόχους στον κύκλο των θρεπτικών ουσιών, καθώς οι θρεπτικές ουσίες των λυμάτων συνήθως δεν επιστρέφουν στα γεωργικά εδάφη· καλεί την Επιτροπή να παράσχει περαιτέρω κίνητρα για τεχνικές που συμβάλλουν στην ανάκτηση θρεπτικών ουσιών από την ιλύ καθαρισμού λυμάτων, μεταξύ άλλων, με την εισαγωγή κριτηρίων αποχαρακτηρισμού για υλικά που μπορούν να ανακτηθούν από μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και με την ανάπτυξη κριτηρίων για την ασφαλή χρήση τους στα γεωργικά εδάφη·

59. ζητά να καταστεί η παρουσία ζωικού κεφαλαίου στις περισσότερες περιοχές μακροπρόθεσμος στόχος των γεωργικών πολιτικών· πιστεύει ότι στη στρατηγική της ΕΕ για τη γεωργία θα πρέπει να περιλαμβάνεται μια πιο ενιαία διαθεσιμότητα οργανικών λιπασμάτων·

60. ζητά την ανάλυση της δυνατότητας επέκτασης της περιφερειακής ευελιξίας στο πλαίσιο της οδηγίας για τη νιτρορύπανση, λαμβανομένου υπόψη του στόχου για μείωση της ρύπανσης· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης κανόνων για ισοσκελισμένο προϋπολογισμό αζώτου ανά εκμετάλλευση και εξαιρέσεων από το όριο των 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως για οργανικά λιπάσματα και ισοδύναμα προϊόντα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές συνθήκες σε συγκεκριμένα κράτη μέλη και περιφέρειες με ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες, καθώς και την αποδοτική χρήση των λιπασμάτων, τη βελτιστοποίηση της λίπανσης, τη χρήση βιολογικών αποβλήτων και δευτερογενών πηγών θρεπτικών ουσιών και τη χρήση βιοδιεγέρτων·

61. εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη διαφάνειας στην αγορά λιπασμάτων και τάσσεται υπέρ της ανάληψης περαιτέρω δράσης για τη βελτίωση της διαφάνειας και της ενημέρωσης του κοινού, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, στην αγορά αυτή και όσον αφορά τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λιπασμάτων· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τα πλεονάζοντα κέρδη των παγκόσμιων παρασκευαστών λιπασμάτων και, εάν είναι αναγκαίο, να διερευνήσει τις συμπράξεις και τις δεσπόζουσες θέσεις στην αγορά, να εξετάσει τις δυνατότητες φορολόγησης των απροσδόκητων κερδών και να υποβάλει σχετικές προτάσεις για την καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού· καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει παρατηρητήριο της αγοράς αφιερωμένο στην παρακολούθηση της διεθνούς και εγχώριας προσφοράς και των αποθεμάτων λιπασμάτων, και να μειώσει τον αντίκτυπο της κερδοσκοπίας στην αγορά·

62. λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι τα διάμεσα μερίδια ενέργειας και λιπασμάτων επί του συνολικού κόστους εισροών ανά κράτος μέλος της ΕΕ και έτος είναι 8 % και 6 % αντίστοιχα, αλλά υπάρχει σημαντική διακύμανση στα μερίδια κόστους ανά κράτος μέλος και έτος ([14])· θεωρεί, επομένως, ότι είναι τόσο έγκαιρο όσο και σκόπιμο να επιταχυνθεί η διαδικασία εξωτερικής σύγκλισης για την ενδυνάμωση των γεωργών στα κράτη μέλη όπου η διαδικασία αυτή δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί για την αντιμετώπιση των σημερινών προκλήσεων·

63. καλεί την Επιτροπή να χαράξει μια παγκόσμια στρατηγική με στόχο τη μείωση του κυρίαρχου ρόλου της Ρωσικής Ομοσπονδίας στις παγκόσμιες αγορές λιπασμάτων και τροφίμων, ιδίως στην άμεση γειτονία της ΕΕ, με έμφαση στην ανάγκη για παγκόσμια απεξάρτηση από τις ρωσικές εξαγωγές, με τη δημιουργία ευκαιριών για ανανεώσιμα λιπάσματα και τρόφιμα χωρίς ορυκτά καύσιμα και με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στη γειτονία της ΕΕ και στον κόσμο·

64. καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις μελέτες επιπτώσεων που διενεργήθηκαν από το Κοινό Κέντρο Ερευνών, οι οποίες προειδοποιούν για τις αρνητικές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει στην παραγωγή και την επισιτιστική ασφάλεια ο περιορισμός της χρήσης των λιπασμάτων όταν δεν υπάρχουν στο εμπόριο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις για τους γεωργούς·

o

o o

65. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο.

([14]) https://commission.europa.eu/publications/analysis-main-drivers-food-security_en